

Bruksela, dnia 19.6.2020 r.
C(2020) 4117 final

OPINIA KOMISJI

z dnia 19.6.2020 r.

w sprawie art. 2 rozporządzenia Rady (UE) nr 269/2014

OPINIA KOMISJI

z dnia 19.6.2020 r.

w sprawie art. 2 rozporządzenia Rady (UE) nr 269/2014

WNIOSEK O WYDANIE OPINII

Pełniąc rolę strażniczki traktatów, Komisja Europejska (zwana dalej „Komisją”) monitoruje – pod kontrolą Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE)¹ – stosowanie prawa Unii przez państwa członkowskie.

W kontekście środków ograniczających przyjętych na podstawie art. 215 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) właściwe organy krajowe państw członkowskich mogą zwrócić się do Komisji z wnioskiem, by przedstawiła swoje stanowisko na temat stosowania konkretnych przepisów danych aktów prawnych lub przedstawiła wytyczne co do ich wykonywania. Właściwe organy krajowe mogą również zwrócić się do Komisji o przedstawienie wytycznych dotyczących wykładni samego art. 215 TFUE.

Do Komisji wpłynął wspólny wniosek kilku właściwych organów krajowych o wydanie opinii w sprawie stosowania środków ograniczających – dotyczących aspektów finansowych – określonych w art. 2 rozporządzenia Rady (UE) nr 269/2014² („rozporządzenie”).

KONTEKST

Na mocy art. 2 ust. 1 rozporządzenia zamrożeniu podlegają wszystkie środki finansowe i zasoby gospodarcze będące własnością, pozostające w posiadaniu, w faktycznym władaniu lub pod kontrolą, między innymi, osób wymienionych w załączniku I do tego rozporządzenia. Ponadto zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia podmiotom z UE zabrania się udostępniania, bezpośrednio lub pośrednio, środków finansowych lub zasobów gospodarczych wskazanym w ten sposób osobom.

Pewna wskazana w ten sposób osoba wymieniona w załączniku I do rozporządzenia pełni funkcję kierowniczą w podmiocie spoza UE, który sam nie został w ten sposób wskazany („podmiot”). Według jednego z właściwych organów krajowych i zgodnie ze statutem podmiotu wskazana osoba ma między innymi następujące uprawnienia: określanie struktury korporacyjnej podmiotu i jednolitej strategii działalności podmiotu, kierowanie jego działalnością finansową i gospodarczą, podejmowanie decyzji o otwarciu rachunków bieżących, rachunków walutowych i innych rachunków, a także dokonywanie wszystkich operacji na rachunkach.

Właściwe organy krajowe zwróciły się z następującymi pytaniami:

„1. W jaki sposób pkt 63 („Kontrola”) dobrych praktyk UE³ miałby zastosowanie do wskazanej osoby w świetle statutu podmiotu? Jak należy interpretować ten punkt w związku z

¹ Zgodnie z traktatami jedynie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej może dokonywać prawnie wiążącej wykładni prawa Unii.

² Rozporządzenie Rady (UE) nr 269/2014 z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających (Dz.U. L 78 z 17.3.2014, s. 6).

³ Dobre praktyki UE w zakresie skutecznego wprowadzania w życie środków ograniczających (dok. 8519/18) <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8519-2018-INIT/pl/pdf>.

pkt 66–68 („Pośrednie udostępnianie środków finansowych lub zasobów gospodarczych wyznaczonym osobom i podmiotom”) tychże dobrych praktyk?

2. W tym konkretnym kontekście:

2.1 Czy aktywa podmiotu muszą zostać zamrożone?

2.2 Czy podmioty gospodarcze z UE muszą dokonać odrębnej oceny, czy wskazana osoba sprawuje kontrolę nad każdym poszczególnym składnikiem aktywów (np. rachunkiem bankowym) podmiotu w celu jego zamrożenia?

2.3 Czy podmioty gospodarcze z UE muszą blokować wyłącznie wszystkie transakcje finansowe, w ramach których środki finansowe są zapisywane **na dobro** rachunków bankowych podmiotu, czy też muszą również blokować wszystkie transakcje finansowe, w ramach których środki finansowe są zapisywane **w ciężar** tych rachunków? Czy oznacza to, że przed każdą transakcją finansową z podmiotem podmioty gospodarcze z UE muszą ocenić, czy transakcja prowadzi do udostępnienia zasobów gospodarczych wskazanej osobie?

2.4 Czy świadczenie usług lub pracy na rzecz podmiotu przez podmioty gospodarcze z UE można uznać za udostępnianie zasobów gospodarczych wskazanej osobie?

2.5 Czy w świetle brzmienia art. 4 ust. 1 lit. c) rozporządzenia zakres tego przepisu obejmuje opłaty za przechowywanie środków finansowych na rachunku bieżącym klienta, z którym bank zaprzestał współpracy po rozliczeniu salda rachunku i zamknięciu rachunku?”.

OCENA PRAWNA

Uwagi wstępne

Dobre praktyki UE są niewiązącymi zaleceniami odzwierciedlającymi wspólne rozumienie przez Komisję i państwa członkowskie określonych przepisów dotyczących środków ograniczających UE i mają one wspierać jednolite stosowanie tych przepisów. Rola Komisji w zakresie interpretacji przepisów ogranicza się do przepisów prawa Unii. W związku z tym ocena Komisji nie będzie dotyczyła interpretacji dobrych praktyk UE, ale wyłącznie odpowiednich przepisów rozporządzenia.

Pytanie nr 1

Trybunał Sprawiedliwości potwierdził⁴, że aktywa niewskazanego podmiotu mogą być wykorzystywane przez wskazaną osobę do obejścia nałożonych na nią sankcji. Ponadto Komisja stwierdziła już, że udostępnianie środków finansowych lub zasobów gospodarczych niewskazanemu podmiotowi, który znajduje się w posiadaniu (lub pod kontrolą) wskazanej osoby bądź wskazanego podmiotu lub organu, oznacza pośrednie ich udostępnienie takiej osobie bądź takiemu podmiotowi lub organowi⁵. Według Komisji „jeżeli przy zachowaniu należytej staranności ustalono własność lub kontrolę, udostępnianie funduszy lub zasobów gospodarczych na rzecz niewskazanych osób prawnych lub podmiotów, które są własnością osób lub podmiotów wymienionych w rozporządzeniu lub są przez nie kontrolowane, co do zasady uznaje się za udostępnianie ich pośrednio tym drugim, chyba że w indywidualnych przypadkach można racjonalnie ustalić, stosując podejście oparte na analizie ryzyka i z

⁴ Wyrok Sądu w sprawie T-246/08, *Melli Bank plc przeciwko Radzie*, pkt 107; potwierdzony wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C 380-09 P, *Melli Bank plc przeciwko Radzie*.

⁵ Dokument „Frequently Asked Questions on EU restrictive measures in Syria” („Często zadawane pytania na temat środków ograniczających w Syrii” – https://ec.europa.eu/info/files/170901-faqs-restrictive-measures-syria_en).

uwzględnieniem wszystkich istotnych okoliczności, że odnośne fundusze lub zasoby gospodarcze nie będą wykorzystywane przez wskazaną osobę lub podmiot ani na korzyść takiej osoby lub podmiotu”⁶. W tym samym dokumencie Komisja wskazała szereg przesłanek, które należy uwzględnić w celu ustalenia, czy podmiot prawny jest kontrolowany przez inny podmiot, innymi słowy, czy ten ostatni „jest w stanie wywierać decydujący wpływ na postępowanie drugiego podmiotu i czy faktycznie go wywiera”. Dla przykładu, Komisja wskazała następujące przesłanki:

- „a) posiadanie uprawnień do mianowania lub odwoływania większości członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorującego taką osobę prawną lub podmiot;*
- b) korzystanie z całości lub części aktywów osoby prawnej lub podmiotu;*
- c) ponoszenie solidarnej odpowiedzialności za zobowiązania finansowe osoby prawnej, grupy lub podmiotu lub ich poręczanie;*
- d) wpływ na strategię korporacyjną, politykę operacyjną, plany biznesowe, inwestycje, zdolności, zapewnianie finansowania, sprawy kadrowe i prawne;*
- e) wprowadzenie lub utrzymywanie mechanizmów monitorowania zachowania handlowego danej osoby prawnej lub podmiotu;*
- f) inne przesłanki, takie jak wspólny adres siedziby lub korzystanie z tej samej nazwy, które mogłyby wywołać u osób trzecich wrażenie, że oba podmioty są w rzeczywistości tym samym przedsiębiorstwem.”.*

Przesłanki te odzwierciedlają co do istoty kryteria określone w pkt 63 dobrych praktyk UE, aczkolwiek nie są z nimi identyczne.

Do właściwego organu krajowego należy ustalenie – w świetle powyższych wyjaśnień i z uwzględnieniem wszystkich elementów, którymi dysponuje, oraz szczególnych okoliczności sprawy – czy wskazana osoba sprawuje kontrolę nad podmiotem.

Komisja udziela poniżej odpowiedzi na pozostałe pytania przy założeniu, że z dokonanej przez właściwy organ krajowy oceny stanu faktycznego wynika, że wskazana osoba sprawuje kontrolę nad podmiotem.

Pytania nr 2.1 i 2.2

Unijne środki ograniczające wyraźnie określają, że zamrożenie środków finansowych i zasobów gospodarczych („zamrożenie aktywów”) obejmuje aktywa będące własnością, pozostające w posiadaniu, w faktycznym władaniu lub pod kontrolą konkretnych osób i podmiotów wymienionych w załącznikach do odpowiednich aktów prawnych UE. W szczególności art. 2 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że: „Zamraża się wszystkie środki finansowe i zasoby gospodarcze będące własnością, pozostające w posiadaniu, w faktycznym władaniu lub **pod kontrolą** wymienionych w załączniku I osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów lub powiązanych z nimi osób fizycznych lub prawnych, podmiotów lub organów wymienionych w załączniku P” (wyróżnienie własne).

Zdaniem Komisji w przypadku stwierdzenia, że wskazana osoba sprawuje kontrolę nad podmiotem, można założyć, że kontrola ta obejmuje wszystkie aktywa nominalnie pozostające w posiadaniu tego podmiotu. Aktywa te muszą zostać zamrożone zgodnie z art. 2 ust. 1 rozporządzenia. W innym przypadku wskazane osoby mogłyby obejść nałożone na nie zamrożenie aktywów poprzez niezakłócony dostęp do środków finansowych lub zasobów

⁶ Odpowiedź na pytanie nr 9; zob. również pkt 66 dobrych praktyk UE.

gospodarczych za pośrednictwem niewskazanych stron trzecich, które pozostają pod ich kontrolą.

Podmiot może uzyskać uchylenie zamrożenia niektórych lub wszystkich swoich aktywów poprzez wykazanie, że w rzeczywistości nie są one „kontrolowane” przez wskazaną osobę, np. dzięki wprowadzonym zabezpieczeniom, które uniemożliwiają jej dostęp do tych aktywów. Szczegóły dotyczące procedury administracyjnej, w drodze której podmiot może uzyskać takie uchylenie, określają przepisy krajowe.

Art. 2 ust. 1 rozporządzenia muszą stosować między innymi banki oraz inne podmioty gospodarcze z UE zarejestrowane lub utworzone zgodnie z prawem państwa członkowskiego. Jest zatem możliwe, że podmioty gospodarcze z UE natrafią na poszlaki, że ich klienci lub kontrahenci – mimo iż sami nie figurują w odpowiednim wykazie – mogą być kontrolowani przez wskazaną osobę. Zgodnie z art. 8 rozporządzenia podmioty gospodarcze z UE są zobowiązane do niezwłocznego przekazywania takich informacji właściwemu organowi krajowemu i Komisji oraz do współpracy z właściwym organem przy weryfikacji tych informacji.

Aby zagwarantować pewność prawa, właściwe organy krajowe powinny publikować swoje wnioski na temat stosunku kontroli między wskazanymi osobami i podmiotami kontrolowanymi. Pozwoli to podmiotom gospodarczym zapoznać się z ustaleniami dokonanymi przez właściwy organ krajowy, a w konsekwencji umożliwi im wywiązanie się z obowiązków dotyczących zamrożenia aktywów wynikających z art. 2 ust. 1 rozporządzenia. Aby uniknąć nadgorliwości podmiotów gospodarczych w wywiązywaniu się z tych obowiązków, właściwe organy krajowe mogłyby również podać do wiadomości publicznej aktywa tych podmiotów, które – według ustaleń właściwych organów krajowych – nie są kontrolowane przez wskazane osoby, w związku z czym nie muszą zostać zamrożone.

Ponadto zgodnie z art. 12 rozporządzenia państwa członkowskie powinny informować się wzajemnie (oraz Komisję) o swoich ustaleniach dotyczących kontrolowanych podmiotów i zamrożonych aktywów. Pozwoli to innym państwom członkowskim zidentyfikować podobne przypadki w obrębie własnej jurysdykcji oraz będzie sprzyjać jednolitemu stosowaniu na rynku wewnętrznym środka ograniczającego w postaci zamrożenia aktywów. Komisja może ułatwić państwom członkowskim to zadanie, na przykład poprzez gromadzenie i przekazywanie dalej informacji otrzymanych z poszczególnych państw członkowskich.

W świetle powyższego Komisja jest zdania, że w przypadku stwierdzenia, że wskazana osoba sprawuje kontrolę nad podmiotem, aktywa podmiotu muszą zostać zamrożone. Podmiot może uzyskać uchylenie zamrożenia niektórych lub wszystkich swoich aktywów poprzez wykazanie, że w rzeczywistości nie są one „kontrolowane” przez wskazaną osobę. Musi to nastąpić zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi. Właściwe organy krajowe powinny podawać do wiadomości publicznej swoje ustalenia co do istnienia stosunku kontroli.

W przedmiotowej sprawie mają zastosowanie obowiązki dotyczące wymiany informacji określone w art. 8 i 12 rozporządzenia. Komisja jest gotowa wspierać państwa członkowskie w wywiązywaniu się z tych obowiązków wynikających z rozporządzenia.

Pytanie nr 2.3

Pytanie właściwych organów krajowych dotyczące transakcji finansowych obejmuje dwa różne aspekty: a) zamrożenie aktywów dotyczące rachunków podmiotu, w przypadku którego ustalono, że pozostaje „w faktycznym władaniu lub pod kontrolą” wskazanej osoby (zastosowanie art. 2 ust. 1 rozporządzenia); oraz b) zakaz pośredniego udostępniania

wskazanej osobie środków finansowych i zasobów gospodarczych za pośrednictwem podmiotu (zastosowanie art. 2 ust. 2 rozporządzenia).

Jeśli chodzi o aspekt wspomniany w lit. a), to jak wyjaśniono w odpowiedzi na pytania 2.1 i 2.2, jeżeli stwierdzono, że wskazana osoba sprawuje kontrolę nad podmiotem, aktywa podmiotu powinny co do zasady zostać zamrożone zgodnie z art. 2 ust. 1 rozporządzenia. Jeżeli zaś stwierdzono, że wskazana osoba nie sprawuje kontroli nad określonym rachunkiem bankowym, który nominalnie należy do podmiotu, rachunek ten nie powinien zostać zamrożony zgodnie z art. 2 ust. 1.

W art. 1 lit. f) rozporządzenia zamrożenie środków finansowych zdefiniowano jako „zapobieganie wszelkim ruchom tych środków finansowych, ich przekazywaniu, zmianom, wykorzystaniu, udostępnianiu lub dokonywaniu nimi transakcji w jakikolwiek sposób, który powodowałby jakąkolwiek zmianę ich wielkości, wartości, lokalizacji, własności, posiadania, charakteru, przeznaczenia lub dowolną inną zmianę, która umożliwiłaby korzystanie z nich, w tym zarządzanie portfelem”.

W związku z tym wszystkie transfery środków finansowych na zamrożone rachunki podmiotu oraz z tychże rachunków muszą zostać zablokowane, chyba że właściwy organ krajowy udzielił odpowiedniego zezwolenia zgodnie z jednym z mających zastosowanie odstępstw przewidzianych w rozporządzeniu.

Jednakże zgodnie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia instytucje finansowe lub kredytowe mogą zapisać na zamrożonych rachunkach środki finansowe przekazywane na nie przez strony trzecie, o ile wszelkie takie kwoty dodatkowe zostają również zamrożone. Właściwy organ krajowy musi zostać niezwłocznie powiadomiony o wszelkich takich transakcjach.

Jeśli chodzi o aspekt wspomniany w lit. b), art. 2 ust. 2 rozporządzenia zabrania podmiotom z UE udostępniania podmiotowi środków finansowych lub zasobów gospodarczych, gdyż oznaczałoby to udostępnienie ich pośrednio wskazanej osobie. Zakaz ten obejmuje również płatności dokonywane na dowolny, w tym również niezamrożony rachunek należący do podmiotu, chyba że a) właściwy organ krajowy udzielił na takie płatności uprzedniego zezwolenia zgodnie z jednym z odstępstw przewidzianych w rozporządzeniu lub b) zasadnie ustalono, że płatności takie nie zostaną udostępnione wskazanej osobie. Jak wspomniano powyżej, banki w UE mogą zapisywać płatności na dobro zamrożonych rachunków, pod warunkiem że wpłacane środki również podlegają zamrożeniu.

W związku z tym Komisja jest zdania, że **dokonywanie płatności na dowolny rachunek bankowy podmiotu jest zakazane, chyba że zezwoli na to właściwy organ krajowy zgodnie z jednym z odstępstw przewidzianych w rozporządzeniu lub w zasadny sposób ustalono, że środki finansowe nie zostaną udostępnione wskazanej osobie. Banki w UE mogą zapisywać płatności na dobro zamrożonych rachunków, pod warunkiem że wpłacane środki również podlegają zamrożeniu. Zakazane jest dokonywanie płatności z zamrożonych rachunków bankowych należących do podmiotu, chyba że zezwoli na to właściwy organ krajowy zgodnie z jednym z odstępstw przewidzianych w rozporządzeniu. Dozwolone jest dokonywanie płatności z niezamrożonych rachunków podmiotu.**

Pytanie nr 2.4

W art. 1 lit. d) rozporządzenia zasoby gospodarcze zdefiniowano jako „wszelkiego rodzaju rzeczowe aktywa trwale i wartości niematerialne i prawne, ruchome i nieruchome, które nie są środkami finansowymi, ale mogą być użyte do uzyskania środków finansowych, towarów lub usług”. Art. 2 ust. 2 rozporządzenia, który zabrania udostępniania, bezpośrednio lub

pośrednio, zasobów gospodarczych wskazanej osobie, ma na celu uniemożliwienie takiej osobie wykorzystywania zasobów gospodarczych do pozyskiwania środków finansowych, towarów lub usług. Zdaniem Komisji w świetle brzmienia art. 1 lit. d) rozporządzenia oraz rozszerzającej wykładni Trybunału Sprawiedliwości⁷ świadczenie pracy i usług można uznać za zasoby gospodarcze, a tym samym może ono umożliwiać wskazanej osobie uzyskiwanie korzyści.

W celu oceny stosowalności art. 2 ust. 2 w odniesieniu do świadczenia określonego rodzaju pracy lub określonych usług właściwy organ krajowy powinien ustalić, czy dane świadczenie może być przez wskazaną osobę wykorzystywane, bezpośrednio lub pośrednio, do pozyskiwania środków finansowych, towarów lub usług.

W związku z tym Komisja jest zdania, że **świadczenie usług lub wykonywanie pracy na rzecz podmiotu można uznać za pośrednie udostępnianie zasobów gospodarczych wskazanej osobie sprawującej kontrolę nad podmiotem, o ile umożliwia ono tej osobie pozyskiwanie środków finansowych, towarów lub usług.**

Ocena, czy taka sytuacja ma miejsce, należy do właściwego organu krajowego.

Pytanie nr 2.5

Środki ograniczające nie mają charakteru represyjnego ani konfiskacyjnego, lecz stanowią instrumenty zapobiegawcze. Zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. c) rozporządzenia, który ustanawia odstępstwo od ograniczeń finansowych określonych w art. 2, właściwe organy krajowe mogą wyrazić zgodę na zwolnienie określonych zamrożonych środków finansowych lub zasobów gospodarczych lub udostępnienie określonych środków finansowych lub zasobów gospodarczych po ustaleniu, że te środki finansowe i zasoby gospodarcze są „przeznaczone wyłącznie na pokrycie opłat i należności za usługi polegające na zwykłym przechowywaniu lub utrzymywaniu zamrożonych środków finansowych lub zasobów gospodarczych”.

Przepis ten umożliwia zwykłe przechowywanie środków finansowych w celu, z jednej strony, umożliwienia wypłaty wynagrodzenia przechowującemu te środki bankowi z tytułu ich utrzymywania oraz świadczonych przez niego nadal usług oraz, z drugiej strony, uniknięcia skutków stanowiących nieproporcjonalne obciążenie dla wskazanej osoby, które wykraczałyby poza cele środków ograniczających.

Prawo do pobierania opłat lub należności za usługi podlega zasadniczo warunkom umowy między posiadaczem rachunku a bankiem oraz mającym zastosowanie przepisom krajowym. Jednakże niektóre szczególne opłaty za przechowywanie środków finansowych lub należności za usługi, w szczególności te, które nie zostały wzajemnie uzgodnione przed dokonaniem wskazania danej osoby, mogą nie służyć pokryciu kosztów prowadzenia istniejącego zamrożonego rachunku. W takich przypadkach art. 4 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nie otwiera możliwości dokonywania płatności stanowiących odstępstwo od przepisów art. 2.

W związku z tym Komisja jest zdania, że **możliwość zastosowania odstępstwa przewidzianego w art. 4 ust. 1 lit. c) rozporządzenia ogranicza się do opłat lub należności za usługi, które mają zapewnić zwykłe przechowywanie istniejących zamrożonych środków finansowych.**

WNIOSKI

---

⁷ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-117/06, *Möllendorf*, pkt 56 i 62.

W świetle powyższych ustaleń Komisja jest zdania, że:

- 1) Do właściwego organu krajowego należy ustalenie – przy uwzględnieniu wszystkich elementów, którymi dysponuje, oraz szczególnych okoliczności sprawy – czy wskazana osoba sprawuje kontrolę nad podmiotem.**

W przypadku stwierdzenia, że wskazana osoba sprawuje kontrolę nad podmiotem:

- 2) Aktywa podmiotu muszą zostać zamrożone. Podmiot może uzyskać uchylene zamrożenia niektórych lub wszystkich swoich aktywów poprzez wykazanie, że w rzeczywistości nie są one „kontrolowane” przez wskazaną osobę. Musi to nastąpić zgodnie z odpowiednimi przepisami krajowymi. Właściwe organy krajowe powinny podawać do wiadomości publicznej swoje ustalenia co do istnienia stosunku kontroli.**

W przedmiotowej sprawie mają zastosowanie obowiązki dotyczące wymiany informacji określone w art. 8 i 12 rozporządzenia. Komisja jest gotowa wspierać państwa członkowskie w wywiązywaniu się z tych obowiązków wynikających z rozporządzenia.

- 3) Udostępnianie środków finansowych podmiotowi (np. poprzez dokonywanie płatności na dowolny z jego rachunków bankowych) jest zakazane, chyba że zezwoli na to właściwy organ krajowy zgodnie z jednym z odstępstw przewidzianych w rozporządzeniu lub zasadnie ustalono, że środki finansowe nie zostaną udostępnione wskazanej osobie. Banki w UE mogą zapisywać płatności na dobro zamrożonych rachunków, pod warunkiem że wpłacane środki również podlegają zamrożeniu.**

Zakazane jest dokonywanie płatności z zamrożonych rachunków bankowych należących do podmiotu, chyba że zezwoli na to właściwy organ krajowy zgodnie z jednym z odstępstw przewidzianych w rozporządzeniu. Dozwolone jest dokonywanie płatności z niezamrożonych rachunków podmiotu.

- 4) Świadczenie usług lub pracy na rzecz podmiotu można uznać za pośrednie udostępnianie zasobów gospodarczych wskazanej osobie, o ile umożliwia ono tej osobie pozyskiwanie środków finansowych, towarów lub usług. Do właściwego organu krajowego należy dokonanie w tym względzie stosownej oceny.**

Ponadto:

- 5) Możliwość zastosowania odstępstwa przewidzianego w art. 4 ust. 1 lit. c) rozporządzenia ogranicza się do opłat lub należności za usługi, które miałyby zapewnić zwykle przechowywanie istniejących zamrożonych środków finansowych.**

Sporządzono w Brukseli dnia 19.6.2020 r.

W imieniu Komisji
Valdis DOMBROVSKIS
Wiceprzewodniczący wykonawczy

ODPIS UWIERZYTELNIONY
W imieniu Sekretarza Generalnego

Jordi AYET PUIGARNAU
Dyrektor Kancelarii
KOMISJA EUROPEJSKA